

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

Cseri Kálmán

„AMIKOR ELJÖTT A PÜNKÖSD NAPJA...”

Minek az ünnepe a pünkösd? Sokan nem tudják. Még a neve sem árulja el, hiszen a pünkösd szó (görögül pentekoszté) egyszerűen csak ezt jelenti: ötvenedik. Vagyis a Krisztus feltámadása (húsvét) utáni ötvenedik nap.

És mi történt akkor? Jézus mennybemenetele után (húsvét után negyven nappal) nagyon elárvultan volt együtt tanítványainak kis csapata. Tanácstalanok voltak - nem tudták, mit kell tenniük, féltek - nem tartóztatják-e le őket is, mint Mesterüket, naponta összejöttek egy barátjuk házában, Jeruzsálemben és imádkoztak.

S ezen a jeles napon, Uruk mennybemenetele után tíz nappal, egyszerre különös bátorság töltötte be őket. Éppen a zsidók hálaadási ünnepe volt, és Jeruzsálemben nagyon sokan tartózkodtak, távoli országokból is. Ők pedig kimentek az utcára, és olyan erővel prédikáltak, ahogyan csak Jézust hallották, olyan hatalommal gyógyítottak betegeket, ahogyan csak tőle látták. Eltűnt szívükből a tanácstalanság, bizonytalanság, félelem, és nagy bátorsággal, s az emberek iránti nagy szeretettel hirdették Jézus Krisztus kereszthalálának jelentőségét és feltámadásának tényét. Az emberek közül pedig sokan hittek nekik, megváltozott az életük, és hazatérve ők is hirdették ezt otthon. Az ő szavuknak is hittek sokan, s így történt az, hogy rövid idő alatt kis keresztyén közösségek sokasága jött létre a Földközi tenger térségében. Pünkösdkor szinte szétfröccsent a Jézusról szóló evangélium, s elindult világhódító útjára.

De mi volt az oka annak, hogy a félénk apostolok egyszerre bátor igehirdetőkké váltak? Ők maguk mondták el később: maga Jézus Krisztus. Jézus testileg már nem volt közöttük, de most teljesedett be, amit Ő előre megígért: *"Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig"* (ApCsel 1,8).

Testileg már nem volt köztük Uruk, mert felment a mennybe, de velük maradt lelkileg. Jézus lelke, szent Lelke, a Szentlélek kezdte irányítani őket - belülről! Ez új tapasztalat volt, de tudták, hogy Ő adott nekik gondolatokat, Ő segítette el őket arra az elhatározásra, hogy kimenjenek és prédikáljanak, s Ő adta a szájukba a szavakat, Ő tette a szavakat igévé, ami megváltoztatta emberek életét. Közben pedig ők maguk csodálkoztak legjobban azon, hogy íme Jézus így munkálkodik általuk.

Így élték át ezt: a Szentlélek eljött, kitöltetett rájuk.

Természetesen a Szentlélek léte és munkája nem pünkössdel kezdődött. A Biblia második mondatában már olvasunk róla: a világ teremtése előtt *"Isten Lelke lebegett a vizek felett"* (1Móz 1,2). Hiszen a Szentlélek maga Isten. Isten - amint éppen cselekszik. A munkában levő Isten. Isten legsajátosabb munkája pedig a teremtés, amikor létrehoz valamit, ami nem volt. A Szentlélek volt jelen a világ teremtésénél is, az egyház születésénél is, és Ő munkálja az egyes ember újjáteremtését is. Legyen áldott érte!

Jóval pünkösd előtt, az Ószövetség idejében is kapták már emberek Isten Szentlelkét. Akkor azonban csak egyes kiválasztottaknak adta Ő a Lelket, bizonyos általa kijelölt nehéz feladatok elvégzésére. Így kapták ezt az ajándékot a próféták, egy-egy király vagy más valaki, aki által Isten el akart végezni valamit.

Pünkösd óta annyiban más a helyzet, hogy Jézus Krisztus mindenki számára hozzáférhetővé tette ezt az ajándékot, aki hisz Őbenne. Aki Jézust hittel befogadja a szívébe, az kapja az Ő Szentlelkét. A Szentlélek bizonyossá teszi a hívőt arról, hogy Jézusért Isten gyermekévé lett, és visszakapta mindazt a sok jót, amit Istentől elszakadva, a bűn miatt elveszítettünk. (Érdemes ehhez elolvasnunk a Róm 8,8-17 verseit.)

Az ilyen ember új életet, örök életet kap Istentől, és vezethetővé válik, Isten Lelke kezdi irányítani. *"Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai"* (Róm 8,14).

Ez történt pünkösdkor az apostolokkal. Az az Isten, aki mint mindenható, teremő és gondviselő Atya jelentette ki magát a Szentírásban, egészen közel jött hozzájuk (és hozzánk) az Ő Fiában, Jézus Krisztusban, s pünkösdkor Ő lépett hozzájuk még közelebb: be egészen a lényükbe, a szívébe, s belülről kezdte irányítani őket. Ezért lettek félénkekből egyszerre bátrakká, ezért lett olyan mondanivalójuk, ami ezek gondolkodását megváltoztatta, ezért tudtak erővel prédikálni és csodákat is tenni. Jézus élt bennük - az Ő Lelke által, s ez a Szentlélek változtatta meg őket, és kezdte használni őket mások javára, Isten dicsőségére.

A pünkösd esemény éppen úgy egyszeri és megismételhetetlen, mint Jézus Krisztus kereszthalála, feltámadása és mennybemenetele. Aki tehát "új pünkösdről" beszél, nem a Szentírás szerint gondolkodik. Nincsen új pünkösd, mint ahogyan nem lehetséges új karácsony vagy nagypéntek sem. - Más dolog az, hogy Isten azóta adja Szentlelkét mindazoknak, akik Jézus Krisztusban hisznek.

Hogyan adja? Ahogyan a háromezer ember kapta pünkösdkor a Szentlélek ajándékát. A bibliai leírásban pontos sorrendet figyelhetünk meg:

- hallgatták az igehirdetést (Péter prédikált)
- rádöbbenek elveszett állapotukra ("Mit cselekedjünk?")
- megvallották bűneiket és szakítottak velük (megkeresztelkedtek)
- hittel elfogadták Jézustól bűneik bocsánatát és
- megkapták a Szentlélek ajándékát (ApCsel 2,37-38).

Ez a sorrend nagyon fontos, és más bibliai helyek tanúsága szerint is megfordíthatatlan. Nem lehet a végét előre venni, igazi megtérés nélkül senki sem kaphat Szentlelket. Legfeljebb valamilyen *"más lelket"* (2Kor 11,4), amitől Isten őrizzen meg. A rajongó közösségek tévelygéseivel szemben csak e bibliai üdvrend helyes és pontos ismerete óvhat meg bennünket.

A Szentlélek által a hívő ember az élő Krisztussal jut életközösségbe. Tagja lesz a Krisztus-testnek, a hívők közösségének, amelynek Krisztus a Feje. *"Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg"* (1Kor 12,13). Ez a Lélek-keresztség hiteles újszövetségi értelmezése. A Szentlélek bekeresztel, vagyis beiktat, betagol a Krisztus-testbe, tehát minden újjászületett hívő meg van keresztelve Lélekkel. S ennek a Biblia szerint nem feltétlen kísérője az új nyelveken szólás (ApCsel 8,17, 1Kor 12,30 - s a pünkösdi háromezerről sem olvassuk ezt).

Mi a Lélek gyümölcse? Aki Jézust hittel befogadta, abban az Ő élete kezdődik el, Őrá jellemző tulajdonságai lesznek, új természete lesz. Mint egy vad fába beoltott nemes vessző, nemes gyümölcsöt terem. Ez a gyümölcs - mint egy szőlőfürt - a következő "szemekből" áll: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívedesség, jóság, hűség, szelídség, önmeztartóztatás (Gal 5,22).

Mik a Lélek ajándékai? Olyan képességek, amiket Isten az újjászületett hívőnek ad arra, hogy az Istentől kapott szolgálatait jól el tudja végezni. Ezek nem velünk született természetes adottságok, hanem olyan lelki ajándékok, görög szóval karizmák, amikkel Isten akarata szerint tudunk szolgálni másoknak. Ezeket nem mi választjuk ki, a Szentlélek adja szabadon, ahogyan akarja, minden emberi közvetítés, kézzelnyújtás nélkül is.

Nincs olyan kegyelmi ajándék, amit minden hívő kapna. Senki sem kapja mind egyiket, de minden újjászületett hívő kap valamit közülük. Minderről az 1Kor 12. fejezetben Pál apostol részletesen ír.

Sokan nem értik, mi lehet a Szentlélek káromlásának bűne, amire Jézus szerint nincs bocsánat. Ha ezt a megállapítást az egész ott leírt szöveg összefüggésében vizsgáljuk (Mk 3,22-30 és a párhuzamos helyek), akkor világos lesz, hogy az a Szentlélek káromlásának bűne, ha valaki tudatosan ellenáll Isten szabadító munkájának, ragaszkodik a maga igazához (a maga bűnéhez), akkor is, ha már tudja, hogy nincs igaza Istennel szemben. Az ilyen emberen azért nem lehet segíteni, mert nem fogadja el a segítséget. Olyan, mint aki kiüti az orvos kezéből a neki nyújtott gyógyszert, és nem veszi be azt.

Mi a Szentlélek munkája? Kálvin János, akit a Szentlélek teológusának is szoktak nevezni, sokat ír erről. Csupán néhány ígét hadd említsek: mit kap az, aki Isten Szentlelkét kapta. A Szentlélek teszi személyesen a mienkké Isten ajándékait (Róm 8,16-17). Ő győz meg bűneinkről (Jn 16,8), Ő a nagy pedagógus, aki elvezet a teljes igazságra (Jn 16,13). Ő tanít meg érteni Isten ígétjét (1Kor 2,9-15), Ő tanít meg igazán imádkozni (Gal 4,6), eszünkbe juttatja mindazt, amit Jézus tanított (Jn 14,26), Ő a vigasztaló, aki bátorít, biztat. Ő a közösség és az egység Lelke (ApCsel 4,32), Ő tanít

„AMIKOR ELJÖTT A PÜNKÖSD NAPJA...”

meg dicsőíteni az Urat (Jn 16,14). Erőt ad a bizonyágtételhez, megőriz és vezet az engedelmesség útján, megszentel, vagyis Isten közelében tart.

Nyilvánvaló ebből, hogy a Szentlélek nem isteni erő vagy "kisugárzás", ahogyan némelyek állítják, hanem élő személy. Olyan isteni személy, mint az Atya és a Fiú, hiszen csak egy személy tud tanítani, vezetni, vigasztalni, s csak az tud megszomrodni (Ef 4,30).

A Biblia a Szentlélek munkáját két erőteljes képpel szemlélteti. Ezzel kezdődik a pünkösdi történet leírása: *"Amikor eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és leszálltak mindegyikükre"* (ApCsel 2,1-3).

A szél és a tűz gyakran Isten jelenlétére utal. Az egyik zsoltárban például ezt olvassuk: *"Jön a mi Istenünk, nem hallgat. Előtte emésztő tűz, körülötte hatalmas szélvihar"* (Zsolt 50,3). Jézus is szélhez hasonlította a Szentlélek munkáját, amikor Nikodémussal beszélgetett: *"Újjonnan kell születnetek. A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született."* (Jn 3,7-8).

A hasonlat arra utal, hogy a szelet nem látjuk, de a munkáját tapasztaljuk. Isten Lelkének a jelenléte sem látható, de munkája, amit az emberekben elvégez, nagyon is valóságos. A szél maga láthatatlan, de bármit meg tud mozgatni. Így a Szentlélek előtt sincs akadály. A legkeményebb szívet is újjáteremti, a legelrejtettebb bűnöket is világosságra hozza, a legkétségbeesettebb embert is meg tudja vigasztalni, s új erővel tölti meg.

Említék erre néhány példát. Valaki szorongva, tele aggodalommal kel fel reggel. Nehéz nap elé néz. Elolvassa a Bibliából aznapra kijelölt részt, imádságban kiönti Istennek a szívét - s amikor fölkel, mintha kisöpörte volna valami belőle a félelmet. Rábízta magát Istenre, s derűs reménységgel indul dolgára. Mi történt közben? A Szentlélek személyessé tette neki az ígét, ráirányította figyelmét Istenre, bátorságot adott neki - ugyanúgy, ahogyan pünkösdkor az apostoloknak. - Valaki ott ül a templomban és hallgatja az igehirdetést. Egyszer csak eszébe jut, hogy egy társa ellen csúnyán vétkezett az előző héten. Nem erről van szó a prédikációban, de Isten Lelke nem engedi bűnben maradni az embert, bűnbánatot ébreszt benne, s elsegíti a bocsánat és újrakezdés örömére. - Valaki vigasztalhatatlan a gyászában. Beszélget egy hívővel, elmondja neki is bánatát, az meg nagy szeretettel Isten ígéről beszél neki. S ő közben úgy érzi, nem kell ennyire sajnálnia magát, lassan megvigasztalódik, sőt ő kezd vigasztalni másokat Isten ígésével.

Ezért fontos, hogy minél többször tegyük ki magunkat a Szentlélek hatásának. Ahol Isten ígéje hangzik, ott mindig munkálkodik Isten Lelke is. Egy-egy álmos, alvó gyülekezetet, egyházat is Ő tud megeleveníteni. Hiszen Isten az egyházat nem evezős hajónak teremtette, ahol nekünk kellene emberi ötletekkel erőlködnünk, hanem vitorlásnak, amit a Szentlélek ereje visz előre. És ha éppen nem fúj a szél? Akkor foltozzuk a vitorlákat, és várjuk a szelet. Imádkozunk, mint pünkösöd reggelén a tanítványok, és tesszük a kötelességünket, várva arra, hogy egyszer csak megfeszülnek a vitorlák, és emberek újjászületnek, megszabadulnak - a Szentlélek munkája nyomán.

A másik kép a tűz. A tűz tisztít. A Biblia egy helyen Istent ötvöshöz hasonlítja, aki megtisztítja Lévi fiait, és nemesekké teszi őket, mint az aranyat és ezüstöt (Mal 3,2-3). A Szentlélek mutat rá, mi nem nemes az életünkben, és segít megszabadulni a salaktól. - A tűz világít is. Isten Lelke segít tájékozódni az élet őserdejében, elsegít igazi önismeretre, Krisztus-ismeretre, s világossá teszi, mi Isten terve velünk. - És a tűz melegít is. Akik kapták Isten Szentlelkét, azokból Isten szeretetének a melege árad. Pál apostol boldogan vallja: *"Az Isten szeretete kitöltetett a szívünkbe a Szentlélek által, aki adatott nekünk"* (Róm 5,5). Mi a Krisztus második eljövételét megelőző időben élünk, amikor *"a szeretet sokakban meghidegül"* (Mt 24,12). Nagy szükség van most olyan újjászületett hívőkre, akikből árad a másokat melegítő szeretet. József Attila kiáltásában sok ember vágya szólal meg:

Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
hogy melegednének az emberek...
Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
hisz zúzmarás a város, a berek,
fagyos kamrák kilincsét fölszaggatni
és rakni, adjon sok-sok meleget...
(Tél)

A szomorú tapasztalat azonban az, hogy nem tudjuk az igazi, önzetlen szeretet tüzeit megrakni. Isten Szentlelke adja ezt is mindazoknak, akik neki engedelmeskednek.

Ezért van nekünk is szükségünk Isten Szentlelkére. Induljunk el az említett úton: hallgassuk Isten igéjét, valljuk meg neki bűneinket, ragadjuk meg hittel a bűnbocsánatot, fogadjuk be Jézust - és kapni fogjuk a Szentlélek ajándékát. Isten ad Szentlelket azoknak, akik engedelmeskednek neki (ApCsel 5,32).

Akkor majd mi is valljuk személyes meggyőződéssel, amit szép régi hitvallásunk így foglal össze: *"Mit hiszel a Szentlélekről? Hiszem először, hogy Ő az Atyával és a Fiúval egyenlőképpen örök Isten. Másodszor, hogy Ő nekem is adatott, engem igaz hit által Krisztusnak és minden ő jótéteményének részesévé tesz, vigasztal, és velem marad mindörökké"*. (Heidelbergi Káté 53. kérdés)

Végül: álljon itt egy ábra, ami szemlélteti a keresztyén ünnepek rendjét, benne a Szentlélek kitöltetésének, pünkösdsnek a helyét is:

